

Ziua internațională a drepturilor omului a fost sărbătorită în România prin omagii aduse „operei pacifatoare” a lui Nicolae Ceaușescu. În străinătate, statul român era blamat pentru încălcarea drepturilor fundamentale ale omului. A avut loc tragerea la sorti pentru grupele Campionatului Mondial de Fotbal din Italia. România avea să întâlnească Argentina, URSS și Camerun.

Ziua internațională a drepturilor omului

La 10 decembrie, pe plan internațional, este sărbătorită „Ziua drepturilor omului”. Presa română a prezentat numai „cuceririle” Tovarășului în domeniu. Spre exemplu, România liberă a publicat un amplu articol omagial, în

care se arăta că poporul român, îndrumat de Nicolae Ceaușescu, „pornind de pe pozițiile profundului umanism revoluționar care-i caracterizează întreaga politică, milită pentru consecvență și în spirit constructiv pentru soluționarea urgentă și eficientă a problemelor cardinale ale lumii.

(Continuare în pag. a II-a)

Despre satiră, umor și cenzură în timpul „Epocii de Aur”

Pe Calea Victoriei, vizavi de „Confectia”, își avea redacția Urzica, revistă de satiră și umor, editată de Consiliul Educației și Culturii Socialiste. Se înființase în 1949, la directiva noului regim. Sediul îl moștenise de la Contemporanul, dar „spiritul” era altul. Să demascheze chiaburii, să combată „burjuii” și să cânte triada Pauker-Dej-Luca era misionarilor pe atunci. Reviste similare, cu titluri mai mult sau mai puțin inspirate, au apărut în toate țările comuniste: Diko Braz - Ariciul (Cehoslovacia), Frischer Wind - Aer proaspăt, redenumit Oelenspiegel (un fel de Păcală german) (RDG), Szpilky - Bolduri (Polonia), Stircel - Bondarul (Bulgaria), Man Hua (China), Jez (Iugoslavia), Chipărș (RSS Moldovenească). Totul le servise drept model Crocodilul moscovit, înființat de Maiakovski. Despre lumea graficienilor de satiră ne-a povestit Albert Poch, redactor artistic al revistei Urzica (1953-1984) și unul dintre marii caricaturisti români.

Maeștrii caricaturii românești

„Am lucrat 30 de ani la Urzica, pe post de redactor artistic, și deapănă amintirile Albert Poch. Intrase de foarte tânăr, de student. Absolvisem Artele Plastice. Primul desen l-am publicat în Viața Capitalei. La Urzica, redactor-șef adjunct era Nell Cobar, unul dintre cei mai importanți caricaturisti pe care îi are țara asta. M-a primit chiar el. I-am pus desenele pe masă, le-a privit cu interes, s-a uitat apoi la mine. Probabil că l-a impresionat tinerețea mea. «Cum te cheamă pe dumneata?». I-am spus numele. «Sunt student la Artele Plastice». «Auzi, ești bun, domnule. O să te publicăm. Dar hai să-ți găsim un nume. Ce ți-a venit cu numele asta?». «Păi așa mă cheamă pe mine». Și am scos legitimitatea de student. «Bine, domnule, ai un nume predestinat». M-au angajat acolo, asta a fost în '53.

Despre colaboratorii săi își amintește cu respect. Li numește „maestri” și îi enumeră cu evlavie: I. Ross, Nell Cobar, Eugen Taru. A „racolat”, însă, și mulți tineri, colegi de generație. „Am încercat să atrag pe aceia care credeam că au

talent, spune artistul. Veneau foarte mulți. Uneori pierdeam ore în șir, dimineața, cu ei. Mulți nu aveau chemare, li se părea doar. Interesul meu era să am niște colaboratori de valoare. La secția de caricaturi, eu făceam revista cu colaboratori.”

Urzica nu a apărut la moartea lui Stalin

Debutul tânărului, pe atunci, Albert Poch, s-a făcut în vremuri „tulburate”. Era anul morții „părintelui popoarelor”. Cum să faci bășcălie la dispariția lui Iosif Stalin?! „Erau situații de nerezolvat. De exemplu, când a murit tovarășul Stalin. Toată presa a publicat declarații, angajamente, regrete pentru «marele conducător». Urzica ce face? Redactor-șef era Aurel Baranga, un tip foarte deștept. El a primit sarcina de partid să scoată Urzica. Am trimis la Comitetul Central nu știu câte variante de coperte, cum să fie Urzica prezentată la nenorocirea care se întâmplase. Nu găseam formula prin care să exprimăm momentul. A trecut o zi, au trecut două, au trecut nouă, în final două săptămâni. Tot ce propuneam noi se respingea la CC. Și într-o zi, era deja la potou, nu mai aveam timp să tipărim ceva. Vine Baranga la redacție, era tot colectivul revistei. «Ce facem?». Toți am ridicat mâinile. S-au uitat la mine, că eu eram responsabil cu coperta. «Nu mai știu ce să fac», am zis. «Uite, cred că am găsit o soluție. Fiți atenți!» A cerut secretarii să formeze numărul de telefon de la CC. «Tovarășe, n-am reușit să ne ridicăm la înălțimea la care s-a ridicat tovarășul Stalin. Ce ne-am gândit noi. Și cred că este o soluție la care nu s-a gândit nimeni până acum. Am hotărât ca, în semn de omagiu la marea pierdere pe care a suferit-o omenirea, să sacrificăm acest număr al revistei Urzica. La dispariția tovarășului Stalin Urzica nu apare». S-a făcut liniște. Așteptam reacția. «Da, tovarășe Baranga, este nemișcabil. Într-adevăr, dumneavoastră faceți un sacrificiu». Și a fost singura dată când Urzica nu a apărut.”

Cenzură și autocenzură

Dar în deceniile următoare, scenariul, cu variațiuni pe temă, s-a

Albert Poch a obținut premii și în domeniul caricaturii tridimensionale. FOTO: Florin Mihai

repetat. De multe ori, intervenea vigilenta cenzură. Caricaturile, bancurile ori epigramele îndrăznețe erau întoarse de la tipar. Apăruse, între timp, și... autocenzura. „A fost la un moment dat o poezie care conținea următoarea rimă: «...aer/torcând al nopții caer». Cineva, care nu avea nici o treabă cu ce făceam noi, de la personal, a intervenit. «CAER-ul? Ce avem noi cu CAER-ul?» «Tovarășa, nu e vorba de CAER, e vorba de caer, al nopții caer...» Redacția noastră s-a cam speriat. Le era teamă să nu toarne mai departe. Până la urmă a ajuns la Baranga, care a zis să se dea drumul revistei așa.”

Orice referire la nechezol (cum numeau românii cafeaua cu înlocuitorii stărnei, de pildă, „interesul” comisiei de cenzură. „Noi ne ascundeam întotdeauna în spatele umorului, spune Albert Poch. Țin minte că am făcut o caricatură în «Glasul Armatei». Cu bazele americane din Turcia. Am făcut un turc în patru labe, pe spate era o țevă de tun, un soldat american venea cu ghiuleaua. Turcul care întorcea capul și spunea: «Ușurel, efendi, că am reculul puternic». Eu am făcut o caricatură în timpul erei nechezolului, am și expus-o. Am făcut un cap de cal, capul și copitele. Cu una susținea o farfurioară și cu cealaltă ceșcuța. Și sorbind-o, cu satisfacție, spunea: «Excelentă».

Componenta principală a nechezolului era ovăzul, alimentul favorit al căilor. Am publicat-o la pagina 15, și, într-o dimineață, mă trezesc cu un telefon la redacție. «Ați publicat o caricatură, aia cu calul, cu cafeaua, cu neche...», s-a oprit, nu a zis nechezolul. «Ce a vrut de fapt să spună caricatură?». «Păi, ce să spună, este o caricatură umoristică. De aia am publicat-o mică, pe pagina 15, nu are o adresă precisă.”

De altfel are ștampila B pe ea». «Da, chiar așa, și noi ne-am amuzat. E în regulă». Și nu s-a întâmplat nimic. Pentru că și ei apucaseră să dea ștampila de bun de tipar. În cenzură erau și oameni deștepti. Cenzorul colabora, de multe ori, cu autorul. Adică, sâs-tisit și el de ce se întâmpla în jur, închidea ochii. La aluzii mai ales.”

(Continuare în pag. a II-a)

INCINERAȚI PE „RUGUL” REVOLUȚIEI

„Militarii aștia români au împușcat și pomul de Crăciun”

17 decembrie 1989. O zi de duminică obișnuită, care ar fi trebuit să fie una la fel ca oricare alta. Și pentru majoritatea românilor așa a și fost. Veneau sărbătorile și fiecare se „orienta” cum putea: o ciosvârtă de porc, o damigeană de vin, plus orice altceva care ar fi adus pe masa familiei, fie doar pentru câteva zile, iluzia unui belșug pe cât de dorit, pe atât de iluzoriu. Asta în cea mai mare parte a țării. Dar nu și la Timișoara. Acolo era a doua zi în care întregul oraș era cutremurat de mișcări ample de protest pe care noi, ceilalți, nici măcar nu le mai credeam posibile. Proteste din ce în ce mai vehemente, care aduceau și pentru restul țării o undă secretă de speranță. Apoi, în după-amiaza acelei zile, iadul a coborât asupra tuturor. Deja prezente pe străzi, forțele de represie au deschis focul asupra unor oameni neinarmați pe care i-au trimis în moarte. De parcă asta nu ar fi fost de ajuns, ceva mai târziu, câteva zeci de victime au fost trimise în neant: cadavrele lor, furate din spital, au fost incinerate pe ascuns. Iar cenușa rezultată, preschimbată într-un reziduu anonim, a fost cărată la Popești-Leordeni, unde

a fost aruncată într-un canal din mijlocul câmpului. În doar câteva ceasuri, toți acei oameni au dispărut astfel definitiv, de parcă nu ar fi existat niciodată. Unul dintre cei trimiși atunci în neînfință a fost Danuș Carpân.

„M-am săturat de atâta sărăcie”

Danuș Carpân era parchetar, angajat la Trulst de Construcții din Timișoara. Avea 29 de ani și era un băiat înalt, blond, simpatizat de toată lumea. S-a căsătorit cu Georgeta în 1986, iar în 1987 li s-a născut băiatul. Foarte mândru de feciorul său, îl lua adeseori pe șantier, unde se lăuda peste tot cu mândrețea de copil. Avea și de ce: fâncul semăna cu el, bucăciă ruptă, cum se spune. Era un om vesel și foarte muncitor.

Atunci, în 1989, familia Carpân locuia la bloc într-un apartament pe care l-a primit cu un an înainte. Acum, Georgeta recunoștea că erau foarte săraci, dar bucură că măcar aveau o casă a lor.

(Continuare în pag. a III-a)

Turismul balneoclimateric, sursă de sănătate

O atracție turistică pentru toate anotimpurile erau și în 1989 stațiunile balneoclimaterice, răsândite pe tot teritoriul țării. Despre dotările și capacitățile de cazare din acea perioadă a relatat pe larg în memoriile sale fostul ministru de resort Ion Stănescu, titular al postului în perioada 1984-1989. Cartea a apărut la Editura Paco în anul 2002 cu titlul „Potențial turistic românesc Eldorado al viitorului”. (I.T.)

Una din temele dezbătute la consfătuirea pe care am avut-o la trei-patru luni, după ce am luat în primire funcția de ministru al Turismului cu responsabilii centrali și teritoriali din ministere, a fost structura turismului, atât cel intern, cât și cel extern. Constatarea a fost îmbucurătoare, într-adevăr, de greutate se deplasa spre stabilimentele turismului balnear climateric, în care România excelează. Țara noastră dispune de o bogăție greu de egalat, de factori naturali de cura: ape minerale, nămoluri, mofete, lacuri terapeutice, aflate aproape pe întreaga suprafață a țării, de la Marea cea mare în zonele de câmpie, co-

linare și munte. Structura geologică complexă a scoarței pământului românesc favorizează existența multora dintre tipurile de ape cunoscute - oligominerale, alcaline, ferose, cloruro-sodice, iodurate, sulfurate, feruginoase, arsenicale, sulfuroase, carbogazoase, radioactive cu o mare varietate în compoziția chimică a gradului de mineralizare și a temperaturii lor. Dar și tipuri variate de climat - climat de litoral, de câmpie, de deal și colină, de munte mijlociu și înalt.

România dispunea atunci, la data analizei la care m-am referit, de peste 160 de stațiuni și localități cu factori curativi naturali.

În introducerea la Ghidul Stațiunilor Balneoclimaterice - 1979 (dr. Lavinia Munteanu, dr. Constantin Stoicescu, Ludovic Grigore), profesor dr. Nicolae Teleki, unul dintre cei mai mari balneologi pe care i-a avut România, făcea constatarea că „încep să se contureze vrb raportul obiectivelor curelor balneoclimaterice, ca și al mijloacelor utilizate pentru atingerea acestor obiective”.

(Continuare în pag. a II-a)

CALENDAR

10 decembrie (duminică)

Soarele a răsărit la 7:41, a apus la 16:36
Luna a răsărit la 14:23, a apus la 4:58
Sărbătoare creștină: Zămisirea Sf. Fecioare Maria de către Sf. Ana; Sf. Proorociță Ana

S-a întâmplat la

10 decembrie 1989

● La Sofia a fost semnat Protocolul interguvernamental româno-bulgar privind schimburile bilaterale de mărfuri și plățile pe anul 1990.

Prevederile acestuia asigurau creșterea și diversificarea în continuare a schimburilor reciproce de mărfuri;

● O demonstrație antifascistă s-a desfășurat cu prilejul primei reuniuni a Consiliului orașenesc Stuttgart. Participanții au protestat față de prezența, între noii consilieri municipali, a membrilor partidului neonazist al „republicanilor”. La alegerile comunale din Baden-Württemberg, desfășurate la 22 octombrie, „republicanii” obținuseră 9,5% din voturi;

● În Egipt s-a proclamat deceniul copilului în perioada 1990-2000. În țară s-a creat un Comitet național care coordona activitatea tuturor ministerelor și instituțiilor ce se ocupau cu probleme privind sănătatea, învățământul și construcția de instituții pentru copii.

Ramona VINTILĂ

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Partidul repara acoperișul

„Ce-mi amintesc eu despre decembrie '89? He, he... «Partidul e-n toate, în cele ce sunt/Și-n cele ce măne vor rade la soare». Inseamnă că, dacă e-n toate, e și-n acoperișul blocului meu în care, la fiecare ploaie, mi se scurge apa în apartament. Așa că am făcut o cerere la Comitetul Județean de partid, să-mi rezolve problema, după ce epuizaseram toate alternativele de rezolvare. Era pe la începutul lui decembrie '89, au venit doi tovarăși, m-au luat la rost că de ce am scris eu memoriul respectiv, dar i-am îmbunat cu întrebarea «dacă nici Par-

tidul, atunci cine?», și le-am arătat bizarele hârtii umede din apartament. În câteva zile, acoperișul a fost reparat. La încaercă, cititorule, să te adresezi unui partid de acum să-ți repare acoperișul! Repară pe dracu! Aștia s-buni doar la demolări!

Pe vremea aia, în fiecare miercuri și sâmbătă organizam «Joia Tineretului», ne mobilizau acțiunii de genul «Fiecare utecis - un porc îngrășat» sau «Fiecare pionier - o tonă de fier vechi»... Rafturile magazinelor erau goale, câte nu puteai să pui în ele, pe când la tâmpiții de capitaliști erau

pline, ce puteai să pui în ele??? Nimic! Vai și-amar de capul lor!

Mai erau coziile, minunatele cozi, le duc dorul, fiindcă vigilența de a nu intra cineva în față era aproape materială, simț și acum fiorul haiduceș de a veghea la buna rânduială a coziilor...

Acum îmbătrânesc o dată cu salcâmiile de pe strada mea, așa cum umbra lor devine tot mai mare, tot așa și amintirile mele sunt tot mai bogate... Și mă îndeamnă un gând: să mă duc dracului în Canada, să organizez eu acolo o întrecere socialistă de tăiat artari... (Ioan Magheti, Timișoara)

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALE PERSONALE

10 DECEMBRIE

Conversație cu Cioran: a luat masa alaltăieri la Gallimard și a trebuit să facă față întrebărilor: ce se petrece în România? Ceaușescu, fascinează - se vorbește despre el peste tot, lumea vrea să înțeleagă - „să știi că e foarte grav... nu mă mai pot duce nicăieri, la dineuri, peste tot mi se pun aceleași întrebări...” Comentăm apoi evenimentele din Est, marea teamă a francezilor la ideea unificării Germaniei, îngrozitoarea problemă a imigrației în Franța. Cioran îmi povestește că Mitterrand l-a contactat anul trecut prin cineva pe care Cioran îl cunoștea bine. Cioran a refuzat să-l vadă pe Mitterrand, și i-a

trimis vorbă prin intermediul în chestiune să „închidă granițele Franței...”. Deunăzi, aceeași persoană a venit la el: „Mitterrand vrea neapărat să vă vorbească”. Răspunsul lui Cioran: „Spuneți-i că, oricum... e prea târziu!”

Sanda Stolojan, Nori peste balcoane. Jurnal din exilul parizian. Traducere din franceză de Micală Slăvescu. Revizuită de Sanda Stolojan, București, Humanitas, 1996, p. 310-311

Am fost la manifestația anti-ceaușistă din fața Misiunii Române (al cărei buncăr a stat ermetic și neluminat tot timpul). În decembrie 1982, notam în caiet ce superbă a fost prima mea călătorie în Statele Unite!

(Continuare în pag. a II-a)

DISTINCȚII ACORDATE FAMILIEI CEAUȘESCU

CAVALER LA CURTEA REGELUI OLAV AL V-LEA

În 1980, periplul nordic i-a sporit lui Nicolae Ceaușescu colecția de medalii și distincții străine cu trei piese „grele”. Toate, de prim rang. În săptămâna 6-13 noiembrie 1980, președintele român a fost decorat de către monarhii Danemarcei, Suediei și Norvegiei. Ultimul, Regele Olav al V-lea, i-a acordat liderului născut în Scornicești, Ordinul Sfântului Olav”. Ceremonia s-a desfășurat la Palatul Regal din Oslo.

Ordinul fusese instituit de Regele Oscar I al Norvegiei și Suediei, în 1847. Cinstea memoria lui Olav (Olaf) al II-lea, care a trăit în secolul al XI-lea, cunoscut în timpul vieții drept Olav Haraldsson cel Mare. Canonizat după moarte și-a câștigat respectul urmașilor nu prin minuni sau un trai neprihănit, ci pentru că i-a creștinase, cu forța, pe supușii săi.

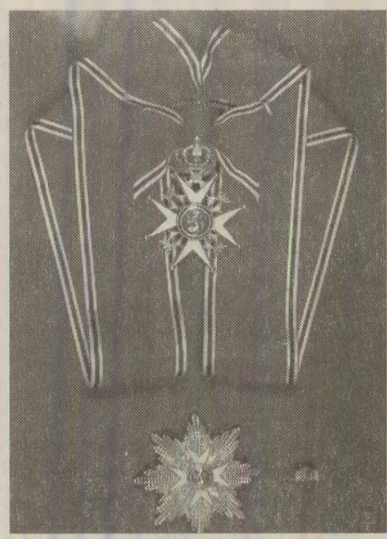
Pentru a primi distincția ce slăvea amintirea sfântului Olav, Nicolae Ceaușescu a trecut printr-o selecție riguroasă. Cel puțin așa erau regulile nescrise ale ordinului. Procedura desemnării „medaliaților” era complexă. O comisie de șase înalți funcționari (un cancelar, un vice-cancelar, un trezorer și reprezentanții regiunilor din sud, centru și

nord) tria „candidații”. Până și membrii comisiei erau aleși pe sprâncenă, la ordinul premierului și cu acceptul final al Regelui. Apoi, pentru „merite excepționale” în slujba Norvegiei și a umanității, cel ales era recompensat, în funcție de rang, cu medalia-stea în patru culori.

Ordinul Sfântului Olav are cinci clase, putând fi acordat și civililor și militarilor, și norvegienilor și străinilor. Cu toată rigurozitatea sa a fost acordat, de la înființare, de peste 5.000 de ori.

Piesa, realizată conform tradiției de meșteșugari norvegieni, este confecționată din aur. Reprezintă o Cruce Malteză albă, smălțuită, într-ale cărei brate este plasată monograma O (de la Oscar). În interior se află un disc roșu, pe care este scos în relief un leu auriu, simbol al Casei Regale norvegiene. Ridicată în două picioare, leul este „înarmat” cu o secure de luptă. Pe reversul medalionului este inscripționat motto-ul Regelui Olav - „Ret og Sandhed” (Dreptate și adevăr, în limba norvegiană). Legătura cu colanul se face prin intermediul unei coroane.

Florin MIHAI

FOTOGRAFII: Arhivele Naționale

M-AM NĂSCUT ÎN 1939. STUDIILE
LE-AM ÎNCEPUT MUIZ MAI TÂRZIU
ÎN BUZĂU - ORĂS CU 100 MII LOCUITORI
ȘI 4 TAXIMETRE. AM ABSOLVIT
INSTITUTUL DE ARTE PASTICE
N.GRIGORESCU ÎN 1966. FĂM COLABORAT
LA PUBLICĂȚII SERIOASE (URZICA,
PLAYBOY) ÎNSĂ NU S-AM PĂRĂ CUNOSC
ÎN SCHIMB EU CUNOSC MULTA
LUME PENTRU CĂ FĂM CALĂTORIT
MAI MULT DECIT MĂ AȘTEPTAM.
EXPOZITII PERSONALE:
BUCUREȘTI, CLUJ, ANVERS. PREMII: 21

M. Stănescu

Turismul balneoclimateric, sursă de sănătate

(Urmare din pag. 1)

Astfel, la activitățile profilactice și terapeutice clasice ale curelor balneoclimaterice în stațiuni, prin adosul de dotări moderne din ultimii ani (bazine terapeutice, săli și instalații de chimioterapie și cultură fizică medicală), ca și prin pregătirea unui număr din ce în ce mai mare de cadre medicale și auxiliare, în domeniul metodologiei de recuperare medicală, au devenit posibile și s-a realizat în numeroase stațiuni, activități de recuperare medicală a capacității de muncă la o serie de bolnavi cu afecțiuni ale sistemului locomotor, aparatului cardiovascular și aparatului respirator, prin reeducarea funcțională și readaptarea la efort.

Un rol important în dezvoltarea turismului balneoclimateric l-au avut întâlnirile periodice, organizate din inițiativa și cu aportul material al Ministerului Turismului și Ministerului Sănătății, în principalele stațiuni balneare, printre care enumerăm intrările de la Slănic Moldova, Sinaia, Călimănești și Felix, la care participau toți factorii de răspundere, în special din structurile de turism și sănătate, inclusiv conducătorii celor două ministere. La aceste intrări luau parte toți directorii întreprinderilor balneoclimaterice, medici-șefi ai acestora, medicii de profil din stațiunile din cură.

Bilete de tratament pentru toate buzunarele

Constatarea că turismul cu românii se deplasa spre cel balneoclimateric, incluzând un număr tot mai mare de persoane din medii muncitorești și cel rural. Am determinat elaborarea unui complex de măsuri menite să satisfacă această cerere și a îndeplini directivele date de conducerea superioară a țării. Aceste directive stipulau îmbunătățirea nivelului calitativ și diversificarea prestațiilor unităților balneare, intensificarea tratamentului balnear bazat pe factori naturali de cură, pe mișcare în aer liber și pe gimnastică medicală, reducându-se la strictul necesar tratamentul medicamentos; utilizarea corespunzătoare, în tot cursul anului, a bazei de cazare și tratament în stațiuni.

Turismul balnear reprezintă un mijloc deosebit de eficient în angrenajul complex al mijloacelor folosite pentru prevenirea îmbolnăvirilor și apărarea sănătății poporului, pentru menținerea tineretii națiunii. Pentru dezvoltarea și modernizarea bazei materiale turistice s-au investit sume uriașe, de ordinul a miliarde de lei (cursul dolarului varia între 6 și 12 lei).

Stațiunea de la Băile Herculane era printre cele mai cunoscute centre de tratament balneoclimateric în 1989. FOTO: Arhive Naționale

Multe din aceste fonduri se regăseau, până la sfârșitul anului 1989, în policlinicile balneare și în bazele de tratament din stațiuni.

La Felix, Herculane, Călimănești/Căciulata, Eforie Nord, Sovata și multe altele, dezvoltarea bazei materiale a ținut cont de cerințele de civilizație și confort, realizându-se complexuri balneare care înglobează, într-un tot unitar, baze de tratament moderne. Stațiunile balneoclimaterice, în ansamblul lor, în primul rând cele balneare, dispuneau de o bază materială modernă, precum și de personal medical de înaltă calificare, cu prestigiu recunoscut în țară și peste hotare. Aceste condiții permiteau ca stațiunile balneare să aibă mari responsabilități în realizarea obiectivelor asistenței sanitare, care privesc perfecționarea asistenței profilactice, a medicinei omului sănătos, utilizarea intensivă a factorilor naturali de cură, realizarea de noi produse terapeutice, prin valorificarea materiilor prime indigene.

S-a emis Legea nr. 3, care se referea la asigurarea sănătății populației României, care a stimulat activitățile Ministerului Turismului, dar le-a și ordonat în funcție de necesități, în primul rând pe planul colaborării și coordonării acțiunilor cu Ministerul Sănătății, dar și cu sindicatele, Cooperația, BTT.

Un program comun al Ministerului Turismului-Ministerului Sănătății a fost supus Guvernului, care l-a aprobat și la care erau fixate sarcini pentru fiecare dintre aceste două instituții.

Așa cum am afirmat, s-a statuat ca regulă consfătuiri între factorii care concureau la buna desfășurare a turismului în stațiunile și localitățile balneoclimaterice; măsurile care rezultau din aceste consfătuiri erau transpuse în fapt, ducând la o sporită calitate a programelor turistice, noi metodologii de tratament; creșterea ponderii curelor profilactice, dar și reconsiderarea duratei sejurului pe multiplicitate de șapte zile, modalități de promovare mai activă în anumite sezoane; lărgirea profilului terapeutic și alte aspecte menite să ducă la creșterea eficienței și a gradului de ocupare în rețeaua balneoclimaterică.

Pentru promovarea ofertei și impulsivitatea vânzării biletelor, Ministerul Turismului a emis ordine și a elaborat programe comune cu toate instituțiile, organizațiile de masă și obștești centrale, cu atribuții în domeniul turismului: UGSR, Ministerul Muncii, UNCAP, BTT, CNFS și Ministerul Sănătății.

Programul de îmbunătățirea a activității de tratament în stațiunile balneoclimaterice, elaborat de Ministerul Turismului și Ministerul Sănătății și aprobat de Guvern, la care m-am referit deja, viză toate țelurile și aspectele comune ale celor două instituții: modernizarea, dotarea și îmbunătățirea bazei materiale din stațiunile balneoclimaterice, asigurarea, întreținerea și exploatarea factorilor naturali de cură, diversificarea și creșterea activității ofertei de trata-

ment; extinderea tratamentului bazat pe factorii naturali de cură, precum și cu metode și medicamente originale românești, promovarea ofertei și valorificarea ei la turismul intern și internațional.

Institutul de Medicină Fizică, Balneofizioterapie și Recuperare Medicală, condus de prof. Nicolae Teleki, a elaborat recomandările metodologice privind durata curelor balneare; cure de 7, 14, 21, 28 de zile au avut efecte pozitive și asupra comercializării, întrucât oferta căpătase o mai mare flexibilitate, se adresa unor categorii mai largi de beneficiari.

O mare atenție s-a acordat dotării bazelor de tratament cu instrumentarul corespunzător și necesar.

Dotări din producția autohtonă

Prin convenții cu producători români de asemenea aparate și instrumente, s-a reușit ca mare parte a dotărilor să fie produse românești.

Cu toate că aprovizionarea cu alimente nu era o treabă ușoară în acei ani - cititorul cunoaște criza de alimente de pe piață, datorită exportului masiv -, întodeauna hrana a fost asigurată, chiar dacă se consumau mai multe alimente vegetale decât carne; măiestria bucătarilor a suplinit acest neajuns.

Turistul achita (1986) pentru masa la pensiunile restaurant doar 34 de lei meniul comun și 36 de lei meniul

SALA DE LECTURĂ

JURNALUL ZILEI

(Urmare din pag. 1)

De asemenea, ne interesează probleme care, după cum bine se cunoaște, au o influență directă asupra destinului tuturor popoarelor planetei. (...) Pornind de la grija permanentă față de om, de la cerința afirmării neîngrădite a personalității umane, în România problema drepturilor omului se situează în centrul politicii umaniste a partidului". Ca „expresie grăitoare" a modului în care țara a asigurat exercitarea efectivă a drepturilor omului, se sublinia, „lichidarea exploatarei omului de către om, fărâșirea unei civilizații materiale și spirituale superioare și asigurarea depline egalități în drepturi a tuturor cetățenilor patriei". Nicăieri nu s-ar fi scris însă în paginile ziarelor și despre neîmplinirea nevoilor fundamentale ale ființei umane: hrană, căldură, siguranță, încredere...

România, la Campionatul Mondial de Fotbal

În urma tragerii la sorți a grupelor turneului final al celui de-al 14-lea Campionat Mondial de Fotbal, desfășurat în Italia, echipa României urma să joace în grupa B, alături de selecționatele Argentinei, URSS-ului și Camerunului. România avea să debuteze în ziua de 9 iunie 1990, la Bari, în meciul cu URSS. Apoi urma să joace, tot la Bari, cu formația Camerunului, la data de 14 iunie. Cel din urmă meci al grupei avea să se desfășoare la Neapole, când fotbalistii români urmau să primească replica deținătoarei titlului mondial, echipa Argentinei. Campionatul Mondial de Fotbal urma să se desfășoare în perioada 8 iunie-8 iulie 1990 în 12 orașe italiene.

„Se livrează Dacia!“

Sfârșitul anului venea cu o veste îmbucurătoare pentru cei care așteptau să își cumpere o Dacie 1310 Berlină sau Break. Nu însă pentru toți, ci doar pentru aceia care depuseseră bani la CEC, în contul de autoturism, până la finele lunii martie 1987. Livrările se efectuau în baza numărului de ordine centralizat pe țară, indiferent de magazinul de înscriere. Depozenții care depășiseră data-limită puteau obține însă o Dacie 500 (Lăstun), în funcție de stocul de autoturisme și de capacitatea zilnică de livrare a fiecărui magazin de județ. Se primeau înscrieri prin transfer și pentru persoanele care aveau bani depuși în conturi pentru Olcit Club până la 20 septembrie 1989 sau Dacia 1410 până la 31 decembrie 1988.

Păduri noi în Dobrogea

De la ultima vizită a „Tovarășului" în județul Constanța (efectuată în 1986) fuseseră plantate 12.543 ha de pădure tânără. Dintre acestea, 1.010 ha fuseseră acoperite pe parcursul anului 1989. La sfârșit de an, Inspectoratul Silvic Județean, prin intermediul inspectorului-șef adjunct, ing. Gheorghe Carageorghe, promitea ca, până la sfârșitul cincinalului, la finele anului 1990, să fie dus la bun sfârșit programul silvic de plantare a 19.470 ha păduri tinere pe întreaga suprafață dobrogeană. La realizarea acțiunii participau, „cu entuziasm", alături de muncitorii și specialiștii silvici, numeroși oameni ai muncii, tineri și vârstnici, elevi și militari. Bineînțeles, din proprie inițiativă!

Artă decorativă la Dalles

În București s-a desfășurat „Cvadrinena artelor decorative", eveniment organizat de Consiliul Culturii și Educației Socialiste și Uniunea Artiștilor Plastici. Găzduită în sălile Dalles, ediția „atesta preocuparea plasticienilor de a găsi noi și interesante modalități de expresie puse în slujba înfrumusețării spațiului vieții cotidiene". Tema principală a evenimentului avea în vedere lucrările artiștilor din toată țara care colaborau cu unitățile industriale în scopul realizării decorațiilor pentru spații publice sau de locuit. În centrul atenției creatorilor se aflau tapiseria și „artele focului": sticlă, ceramica, porțelan. Pe lângă cele două genuri, la Dalles puteau fi văzute și costumații, obiecte din piele, bijuterii, imprimeuri sau obiecte din lemn.

Noi apariții literare

La Editura Eminescu a apărut „Dragostea și revoluția", semnată de Dinu Săraur. Volumul, având peste 700 de pagini, cuprindea cărțile „Tomna roșie", „Cei care plătesc cu viața" și „Speranța", opere la care scriitorul a lucrat timp de 12 ani.

Sub sigla aceleiași edituri a fost publicat și volumul de poezie „Rana de argint", semnată de Dimitrie Rachici. „În noul volum de valoroase poezie, Dim. Rachici pulsează o sensibilă inimă, un suflet pur, îngemănat cu natura patriei, o sensibilitate profundă și complexă, care atestă cu prisosință un autor poet", scria criticul Ion Dodu Bălan în notele de lectură apărute în Informația Bucureștilui.

Adela Cristina TEODORESCU

DESPRE SATIRĂ, UMOR ȘI CENZURĂ ÎN TIMPUL „EPOCII DE AUR"

(Urmare din pag. 1)

Premii internaționale

În circuitul cultural internațional de profil, caricaturistii români au pătruns târziu și cu greu. Dar au avut succese de la început. Câteva dintre premii le-a câștigat chiar Albert Poch. „În anul '60, când slăbise puțin chinga, era un aer respirabil, spune graficianul. Primesc un telefon de la Sabin Bălașa, am fost coleg cu el. Mi-a telefonat de pe Litoral, făcea desene de animație. Mi-a făcut legătura cu niște caricaturisti iugoslavi, de la „Jez".

Ne-au invitat la saloane internaționale. Fiecare a venit cu ce era mai bun, la Tolentino (Italia). Ladislau Hegedus era la Ministerul Culturii. Lucrările erau foarte frumoase. Nimic grav. În două luni ne-am trezit cu un premiu colectiv la Tolentino pentru expoziție de caricatură românească. Am dat lovitură din prima încercare. Apoi au curs invitațiile. La Montreal, de exemplu, unde era cea mai mare expoziție, a luat premiul Nell Cobar.

Era vremea luptei pentru pace. A fost o expoziție, «Caricatura Lupta pentru pace» la Moscova. Nu prea avea mare haz titlatura, dar s-au prezentat lucruri foarte bune acolo. Eu nu am fost, doar am trimis lucrarea. Și am luat marele premiu. Au fost începuturile mele în arta umoristică tridimensională. Președintele juriului a fost un polonez. Peste ani ne-am cunoscut. Mi-a spus: «S-a speriat juriul. După ce și-au clătit ochii pe ea, au zis așa ceva nu se poate. Nu putem s-o bagăm în expoziție. Acest simbol falic cu frunza în față. Până la urmă i-am convins pe toți că e cea mai bună lucrare și ai luat premiul. Ai dat lovitură!»

Lui Albert Poch, colegii mai tineri îi spun „Maestrul" FOTO: Florin Mihai

Colaborator la Informația Bucureștilui

A colaborat și cu Informația Bucureștilui, ziar central care a publicat, la un moment dat, caricaturile. „Redactor-șef era Ion Bucheru. Își amintește fostul angajat al Urzicii. Mi-a cerut să fac o caricatură la editorial. Niște lucruri mai tari. Un exemplu. Un director important al birou, iar la cap avea pe frunte scris 33 ori 5 egal 8. În spate, la un birou foarte modest, altul, care avea pe frunte ecuația de gradul 2. La urechea șefului, stătea un diavol, care șoptea: «Trebuie să scăpăm de el, știe prea multe». În urma colaborării cu ziarul organizației de partid a Bucureștilui, Albert Poch s-a ales și cu un prieten pe viață, Ion Bucheru. „Informația Bucureștilui era ziarul care publica o pagină de satiră pe săptămână și o caricatură

pe zi, își amintește și gazetarul. Așa l-am cunoscut pe Poch. Ajunseserăm să ne înțelegem dintr-o privire. El știa că sunt dispus să țin spatele. La fel se mai întâmpla și la România liberă, unde era Pavel. Când Poch intra cu hârția în birou, cu un aer mai spășit, știam că mersese prea departe. Eu stăteam și cumpăneam ce facem cu caricatura, o publicăm? A doua zi, după ce apărea caricatura, mă suna și mă întreba: «Mai există?» Și au „existat" amândoi mulți ani în presă.

Searle, despre umorul aluziv

Întâlnirea cu Ronald Searle, grafician englez de renume, l-a marcat, de asemenea. „L-am cunoscut în 1960, la Ohrid, în Iugoslavia, își amintește Albert Poch. Am avut o noaptea de convorbiri cu el. Eram numai eu din țară. Am fost sincer: «Știi care este avantajul vostru? Toți aștepta din lagărul socialist, caricaturisti, umoriști, în general, pe lângă vicisitudinile cenzurii, aveți și un mare avantaj de care nu cred că vă dați seama. Lipsa de libertate în exprimarea voastră v-a obligat să vă puneți mintea la contribuție. Să găsiți acele subterfugii prin care să puteți exprima. Caricatura voastră este o literatură esopică. Puteți să spuneți ce aveți de spus și să vă agățați de realizarea artistică ce impune și ideea. Uneori, chiar mă mir cum reușiți să publicați.» A înțeles astfel, de la un artist de excepție, din afara „sistemului", cheia succesului umoriștilor români - umorul aluziv. Și Albert Poch l-a practicat decenii de-a rândul, devenind, în timp, la rândul lui, maestrul.

Florin MIHAI

DIN ARHIVA MINISTERULUI DE EXTERNE

Proteste împotriva comuniștilor bulgari

Nota Abasadei României la Sofia Către Ministerul Afacerilor Externe

10 decembrie 1989, ora 8.00

Tovarășului ministru Ion Stoian, Măsurile adoptate de Plenara specială a CC al PCB, de la 8 decembrie, nu au fost primite cu satisfacție nici de organizațiile de opoziție, nici de cei care susțin linia nouă hotărâtă de plenara din 10 noiembrie. Se acuză faptul că nu au fost scoși din conducere, la toate nivelurile - inclusiv din aparatul de stat, precum și din organele locale - toți aceia care se fac vinovați de situația din țară. Plenara nu s-a pronunțat asupra pluralismului politic și rolului PCB în societate. Conducerea este acuzată că trăgănează pedepșirea celor vinovați din fosta conducere și reabilitarea celor care au avut de suferit din cauza acesteia.

Ca urmare, la Sofia și în alte orașe bulgare au avut loc ieri, 9.12.1989, mingiri și demonstrații la care s-au formulat atacuri împotriva orânduirii socialiste și a PCB. S-a cerut înlocuirea lui Petăr Mladenov din funcția de președinte al Consiliului de Stat și înlocuirea lui cu Jelio Jeleu - președintele Uniunii Forțelor Democratice din Bugria.

La mingitul care va avea loc azi, 10 decembrie a.c., această Uniune va veni cu noi cereri pe linia de mai sus. Conducerea bulgară a discutat cu organizatorii minginilor să-și influențeze demonstrații ca să se abțină de la violență.

Uniunea organizațiilor de opoziție are în vedere ca în zilele de 11-12 decembrie - când se vor desfășura lucrările plenarei CC al PCR - să organizeze permanent mingiri și

demonstrații, pentru a exercita presiuni asupra conducerii partidului.

Vasile Pungan Document din volumul: 1989 - Principiul dominonului. Prăbușirea regimurilor comuniste europene, Ediție de: Dumiriu Preda și Mihai Rețegan, București, Editura Fundației Culturale Române, 2000, p. 420-421

JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. 1)

Locuim la Misiune, în frig, când mă spălăm pe cap, ca să mă usuc, deschideam usa cuptorului și mi vâram capul înăuntru ca și cum aș fi vrut să mă sinucid, asemenea Sylviei Pluth. Nu exista decât telefonul interior (la care vorbeam cu Margit Marinescu). Când mă chema cineva din oraș, trebuie să mă îmbrac, să ies în stradă, să reintru la Biblioteca Română pentru convorbire. Nu aveam dreptul să primesc pe nimeni. Pe William Jay Smith sau pe Mircea Ionescu îl puteam întâlni tot la Biblioteca. Orele de revenire seara la domiciliu erau strict limitate. Aproape în fiecare duminică, mă trezeam în următoarele sonorități: „Ceaușescu murdărer!", „Ceaușescu asasin!". Vedeam de la fereastră circa cinci-săpte persoane cu câte un steag, cu câte o pancartă, ideea generală fiind reunirea familiilor, nu vreo idee amplă, fiindnd de ideologie sau de vreo schimbare de sistem...

Nina Cassian, Memoria ca zestre, Cartea a III-a, 1985-2005, București, Institutul Cultural Român, 2005, p. 92

Ceea ce o preocupă până la anxietate pe Mihaela acum este ce va „pune pe masă" inspectoarei care o va „cerceta" marți, în cadrul recidivării pe care o face anul acesta școlară la Liceul Pedagogic. Un aspect, fie el și mărunț, al corupției în care trăim. Milu, acum mai bine de o lună, îmi adusese la cunoștință chestii și mai revoltătoare, de la mina de uraniu Crucea, unde s-a „incadrat" (sau a fost „incadrat") pe bază de peșceși și unde primea prime, cu condiția de a le împărți cu cei care i le acordau. În ziua în care a refuzat să mai facă „incadrat" pe bază de peșceși și unde primea prime, cu condiția de a le împărți cu cei care i le acordau. În ziua în care a refuzat să mai facă „incadrat" pe bază de peșceși și unde primea prime, cu condiția de a le împărți cu cei care i le acordau. În ziua în care a refuzat să mai facă „incadrat" pe bază de peșceși și unde primea prime, cu condiția de a le împărți cu cei care i le acordau.

Interesant că bucuria Mihaelei că are în casă un covor persan nou (și frumos!) îmi dă o satisfacție deosebită: mă bucur de bucuria ei. O aud discutând la telefon despre covorul cu maică-sa, în glasul ei cântă bucuria și eu însumi mă bucur că am putut-o bucura. Și lui Marcel îi place covorul. Iar sunt magazinele goale. Ca să

cumpăr 500 g salam a trebuit să umblu mult.

Am ascultat la „Șopârlița" pe scriitorul basarabean Ion Drută glăsuindu pe care o face anul acesta școlară la Liceul Pedagogic. Un aspect, fie el și mărunț, al corupției în care trăim. Milu, acum mai bine de o lună, îmi adusese la cunoștință chestii și mai revoltătoare, de la mina de uraniu Crucea, unde s-a „incadrat" (sau a fost „incadrat") pe bază de peșceși și unde primea prime, cu condiția de a le împărți cu cei care i le acordau. În ziua în care a refuzat să mai facă „incadrat" pe bază de peșceși și unde primea prime, cu condiția de a le împărți cu cei care i le acordau.

Leonard Gavrilu, Jurnalul unui revoluționar 1989, Pânceni, Editura Moldopress, 2004, p. 94-95

Tranșăm buclul. Suntem mai dotați decât PIC-ul. Mirică are voie acum să bea și el, dar nu singur. Și așa se petrece un spectacol potator. Ca de obicei, recit versuri... Celelalte grupe la CM (...). Le-aș dedica acestor mari echipe oodă mirololantă: „Să duci trandafiri roșii la tribuna nemuririi...". Muzică lejeră, amestecată: Quinn, Domenico Modugno, Harry Belafonte, Vanhells, Aura Urziceanu, „Roșu și Negru", „Partidul meu iubit"... Spre seară, ne liniștim, ascult ceva la Radio, de data asta mă simt fignit și, ca să-mi treacă, recitesc din proza lui Topârceanu. Am nevoie de umor, al meu, atât cât este el de fiv, s-a evaporat.

Constantin Trandafir, 1989. Vedere din provincie. Jurnal, București, Editura Vestala, 2009, p. 233-234

INCINERAȚI PE „RUGUL” REVOLUȚIEI

„Militarii aștia români au împușcat și pomul de Crăciun“

(Urmare din pag. 1)

Pasionat de pescuit, Dănuț abia aștepta să-i crească feciorul ca să-l poată lua cu el „pe baltă”. A încercat de mai multe ori să fugă din țară, o dată în 1984 și de două ori în 1985. Dar de fiecare dată a fost prins de grăniceri. La ultima tentativă era deja prieten cu viitoarea lui soție, iar Georgeta își amintea că Dănuț i-a povestit că fusese bătut de grăniceri, care l-au lovit cu paturile armelor și l-au călcat în picioare. După ce s-a înșurat, Dănuț a cam renunțat la ideea de a pleca din țară. Iar după nașterea fiului său a început să muncească pe brânci. Lucra la Trustul de Construcții, dar și în afara programului, la diverse „ciubucuri”, cum i se spunea pe atunci muncii la negru, angajat de particulari care aveau nevoie de ajutorul lui. Dar banii nu erau niciodată suficienți. „De concedii nici nu putea fi vorba”, își amintea acum Georgeta. „Totuși, eram tineri, parcă nu le simțeam pe toate. Viața era grea și monotona. Acum, parcă nici nu-mi mai amintesc vreo întâmplare mai deosebită. Ce să spun? Venea 23 August... ieșeam prin oraș, la un mic, la o bere... distracții mărunte, dar pe atunci contau pentru noi. El muncea mult, dar parcă fără nici un spor. Uneori mă gândesc că, din cauza muncii aștea fără sfârșit, nici n-am prea avut timp și pentru noi. La 16 decembrie 1989, Dănuț s-a dus în centrul orașului, de unde s-a întors impresionat de cele văzute. Poate că și puțin speriat. Ajuns acasă, i-a povestit nevestei că în centru se trage în oameni și că a văzut o fată care a fost ucisă chiar sub ochii lui. A doua zi urma să meargă „la o lucrare”, la un apartament unde trebuia să termine arșchizarea parchetului. La un moment dat, soția chiar i-a spus că ar fi mai bine să stea acasă, pentru că avea să treacă exact prin zona periculoasă din centrul orașului. El i-a răspuns că nu poate face asta, pentru că și-a dat cuvântul că termină lucrarea, cuvânt pe care nu vrea să-l încalce. Așa că, a doua zi, deși era duminică, s-a dus la client. Soția își amintea și acum că, după ce el a ajuns în stradă, s-a uitat pe geamul de la bucătărie și,

„Cimitirul Sărărilor”, ultimul loc în care Georgeta a sperat că își va găsi bărbatul ucis în ziua de 17 decembrie 1989

văzându-i mersul drept, aproape milităresc, și-a spus în mîntea ei: „La uite ce bărbat frumos am”. Ajuns acasă la client, Dănuț și-a terminat treaba pentru care și-a primit banii cuvenți. Bani pe care, în afară de cei dați pe un brăduț pentru pomul de iarnă al copilului, nu a mai apucat să-i cheltuiască vreodată. Pe drumul spre casă s-a întâlnit cu doi colegi. A lăsat brăduțul la unul dintre ei, iar cu celălalt, care avea mașină, a plecat spre centrul orașului. Au stat foarte puțin, căci, la Piața Unirii, manifestația era în toi. Motiv pentru care au decis să se întoarcă înapoi, la omul căruia Dănuț îi lăsesse pomul de iarnă. Nu au mai ajuns acolo, pentru că în zonă și-a făcut apariția un grup de demonstranți care mergea spre Calea Aradului. S-au alipit și ei aceluia grup, care se ducea spre Facultatea de Agronomie, unde intenționau să-i cheme și pe studenții în oraș. Georgeta își amintea că, după câteva zile, când a aflat toate aceste amănunte, a trăit un sentiment de tristețe sfâșietoare.

Pe Calea Aradului, în zona Uzinei Textile, strada era baricadată de TAB-uri și de soldați. Spre ghinionul lor, cei doi prieteni au ajuns acolo exact în momentul în care Armata a

deschis focul asupra civililor. Dănuț Carpân a fost împușcat în burtă. O rană gravă care i-a provocat o hemoragie internă masivă, în urma căreia a murit rapid. Și, după cum se întâmplă de obicei în astfel de cazuri, a murit cu ochii deschiși. În clipa în care militarii au început să tragă asupra manifestațiilor, aceștia s-au împrăștiat care pe unde a putut, în speranța că vor scăpa neatinși. Abia mai târziu, când situația s-a mai calmată, o femeie a venit lângă Dănuț, crezând că acesta mai trăiește. Ea a fost cea care, după ce a văzut că este mort, i-a închis ochii. În orele care au urmat, Georgeta Carpân nu a știut absolut nimic despre soțul ei. A început să-l caute peste tot. Dar fără nici un rezultat. Abia într-un târziu a aflat că ar fi fost împușcat. A doua zi a reușit să afle că în seara trecută, după ce fusese împușcat, pe Dănuț îl luase o mașină militară care l-a dus la Spitalul Județean. Împreună cu el fusese ridicat încă doi răniți. Operați de urgență, ambii au scăpat cu viață. Însă despre bărbatul ei... nici o veste. Abia după 22 decembrie 1989, a avut și ea voie să intre în spital. Acolo, jos, la morgă mai erau încă depuse câteva cadavre. S-a dus acolo, dar în scurt

Membri ai Comitetului Central al Partidului Comunist Român (IV)

- Olteanu Constantin - secretar al CC al PCR
- Oprea Gheorghe - prim-viceprim-ministru al Guvernului
- Orhei Vasile - maistru, secretar al comitetului de partid, Întreprinderea de mașini-unelte Suceava
- Pacoste Cornel - viceprim-ministru al Guvernului
- Pană Gheorghe - președinte al Comitetului pentru Problemele Consiliilor Populare
- Pană Vasile - secretar pentru problemele organizatorice al Comitetului județean de partid Tulcea
- Pavel Ioan - prim-secretar al Comitetului județean de partid Vaslui
- Pătan Ion - ministrul Finanțelor
- Păun Ioana - secretar pentru problemele de agricultură al Comitetului județean de partid Dâmbovița
- Păun Pătru - director, Întreprinderea „Electrocentrale” Porțile de Fier, Mehedinți
- Petrescu Barbu - prim-secretar al Comitetului municipal de partid București
- Ploștinaru Iulian - președinte, Uniunea Națională a Cooperativelor Agricole de Producție
- Pop Maria - prim-secretar al Comitetului municipal de partid Sighet - Maramureș
- Popa Ion - prim-secretar al Comitetului județean de partid Hunedoara
- Popescu Dumitru - rector al Academiei de Studii Social-Politice de pe lângă CC al PCR
- Popescu Dumitru-Radu - președinte al Uniunii Scriitorilor
- Popescu Grigore - oțelar, secretar al Comitetului de partid, Combinatul siderurgic Hunedoara
- Popescu Ion - prim-secretar al Comitetului județean de partid Giurgiu
- Popescu-Puturi Ion - director, Institutul de studii istorice și social-politice de pe lângă CC al PCR
- Popovici Nicolae - procuror general al RM România
- Popoici Titus-Viorel - scriitor, membru al Uniunii Scriitorilor
- Postelnicu Tudor - ministru de Interne
- Preoteasa Petre - prim-secretar al Comitetului județean de partid Brașov
- Prioteasa Paula - ministrul industriei alimentare
- Proca Eugeniu - profesor, șef clinică urologie Spital clinic clinic București
- Pugna Elena - prim-secretar al Comitetului județean de partid Arad
- Pușcaș Sabina-Rodica - director, Întreprinderea de confecții „Mondiala” Satu-Mare
- Rab Ștefan - prim-secretar al Comitetului județean de partid Covasna
- Radu Constantin - secretar al CC al PCR
- Radu R. Constantin - prim-secretar al Comitetului județean de partid Caraș-Severin
- Radu Ion - viceprim-ministru al Guvernului
- Rațiu Raveca - secretar pentru problemele de propagandă al Comitetului județean de partid Alba
- Răducanu Petre - secretar al Comitetului de partid, Întreprinderea „23 August” București
- Rădulescu Anton - director, Combinatul de lianți și azbociment Fieni
- Rădulescu Eugeniu - ministrul Industriei construcțiilor de mașini
- Rădulescu Gheorghe - vicepreședinte al Consiliului de Stat
- Răican Gheorghe - organizator de partid, președinte al CUASC, Pogoanele, Buzău
- Răileanu Petre - oțelar, secretar al biroului organizației de bază, Combinatul de oțeluri speciale Târgoviște
- Remier Alexandru - prim-vicepreședinte al Comitetului executiv al Consiliului popular județean Sibiu
- Sandu Aurel - director general al institutului central pentru industria electrotehnică București
- Savu Ion - prim-secretar al Comitetului județean de partid Alba
- Sălăjan Ioan - președintele Tribunalului Suprem
- Scutea Simion - instructor al CC al PCR
- Seceleanu Petre - secretar pentru problemele de propagandă al Comitetului județean de partid Bistrița-Năsăud
- Sârbu Ion - secretar al Consiliului Central al UGSR
- Slivneanu Aneta - prim-vicepreședinte al Comitetului executiv al Consiliului popular județean Braila
- Smeu Constantin - secretar pentru problemele organizatorice al Comitetului municipal de partid București
- Sonea Emilia - adjunct al șefului Secției Propagandă și Presă a CC al PCR
- Sorcoiu Andrei - prim-secretar al Comitetului județean de partid Bihor
- Spătărelu Aurica - secretar al Comitetului preorășenesc de partid Ovidiu, Constanța
- Sprințeroiu Gheorghe - șef sector la Secția Propagandă și Presă a CC al PCR
- Stamatoiu Aristotel - adjunct al ministrului de Interne
- Stănescu Ion - ministrul Turismului
- Stoian Alexandra - secretar al Comitetului de partid, Întreprinderea „Textila” Pitești, Argeș
- Stoian Cristina - secretar pentru problemele de propagandă al Comitetului județean de partid Vaslui
- Stoian Ion - ministrul Afacerilor Externe
- Stoica Adrian - director general al Centralei Industriale de rafinării și petrochimie Pitești, Argeș
- Stoica Gheorghe - ministru secretar de stat la Comitetul de Stat al Planificării și Aprovizionării Tehnico-Materiale, șef al Departamentului Aprovizionării Tehnico-Materiale
- Szasz Iosif - secretar al CC al PCR
- Szilagy Dezideriu - redactor-șef, Revista Elore București
- Ștefan Maria - prim-secretar al Comitetului județean de partid Sălaj
- Ștefănescu Ion - prim-secretar al Comitetului județean de partid Dolj
- Ștefănescu Ștefan - director al Institutului „N. Iorga” București
- Tașmău Frusina - președinte, Uniunea Centrală a Cooperativelor Meșteșugărești
- Tănase Gheorghe - prim-secretar al Comitetului județean Bacău
- Teodorescu Constantin - director, Centrul Național al Industriei Aeronautice Române - București
- Tedoreanu Ion - ministrul Educației și Învățământului
- Todeașca Onisim - director, mina Fundu Moldovei, Suceava
- Toma Constantin - prim-vicepreședinte al Comitetului executiv al Consiliului popular județean Bacău
- Toma Horea - secretar pentru problemele organizatorice al Comitetului județean Bacău Hunedoara
- Toma Ioan - prim-secretar al Comitetului Central al UTC
- Tonilă Vasile - director, Întreprinderea de Tevi Roman, Neamț
- Topliceanu Iulian - general-colonel, comandant al Armatei a IV-a Cluj
- Toth Emiliu-Ferdinand - secretar pentru problemele economice al Comitetului județean Caraș-Severin
- Totu Ioan - președinte al Comitetului de Stat al Planificării și Aprovizionării Tehnico-Materiale

Curând, ajungem... La Blăgești, Moș Luca deshamă caii - popas de noapte. Caii, cum îi știm, prăpădiți, le numeri coastele. Ronțăie și ei ceva acolo prin întineric. Nu mai au vlagă nici să-și miște cozile, să se apere de țânțarii câmpiei.

Altă viață. Alți oameni. Altă proză. E și opinia harabagiului, bun observator, și care trebuie să-i ducă musai pe dascăli la destinație:

„Așa-i viața câmpenească... Cum treci Siretul, apa-i rea și lemnele pe sponci...”

Munții? O amintire. Humuleștiul? Un vis; care se va reîmplini odată și odată, și mai limpede, și mai vesel și mai fericit, în scris. Literatura rămâne locul nostalgiei; o ultimă șansă la supraviețuire; dacă e să supraviețuiască ceva, având și uneltele cuvenite.

Moș Luca sporovăiește... „N-ăș trăi în câmp. Doamne ferește! Halal pe la noi! Apele-cdulci, limpezi ca cristalul și reci ca gheața; lemne, de ajuns; vara, răcoare în toate părțile; oamenii, mai sănătoși, mai vioași, iar nu ca ăștia de la câmp; sarbezi la față și zbărciți...”

Dascălii tăc. Parcă le-ar răsuși cuțitul în rană.

Noaptea-i călduroasă, țânțarii pișcă, se perpelesc afară pe prisma gazdei. Tot Gătlan găsește soluția:

„Știi una, moș Luca... Găinușa-i spre asfințit, rarițile de asemine, și luceafărul de ziua de-acum trebuie să răsară; haidem să pornim la drum!

— Că bine zici, dascăle Zaharia! Parcă t-a ieșit un sfânt din gură!” — și se ridică înviorați.

Își iau rămas bun de la gospodar, înhamă cășiorii și se urcă-n căruță. Ne vom sui și noi pe furioș dată cu cu dănișii; tot de termină spusa, și nu va mai rămâne nimic; să vedem, bine, cu ochii noștri, ce va mai fi, din ce-a fost dat să mai fie, pe această ultimă bucată de drum, înainte ca porțile Amintirii să se închidă brusc și pentru totdeauna, când nici n-ai fi crezut... Noroc cu oamenii care duc la Iași în carele

ARTICOLUL ZILEI

Sosirea

lor dranițas, să-i vânză cui și-o drege acoperișul casei. Împreună cu ei, nu ne mai temem de lăeții de la Ruginosa.

Nu se face încă ziua, și ajungem în Târgul-Frumos. Cumpărăm niște pepeni, îi tăiem și ne astămpărăm foamea și setea. Se mai odihnim și căluții, bieții de ei, mai prind ceva puteri, și-o luăm încet, încet spre Podu-Leloaie.

De aici, până la Iași, nu mai e mult... Dar „zmeii” lui moș Luca, „se muiese de tot”.

Noaptea, neputința nu se vede, nici în zori, când soarele nu bate, el mai mult mângâie. Dar ziua-n amiaza mare, lumina necruțătoare scoate într-o evidență grotescă mersul penibil al mărtoagelor. Tăranii, de aia-sfăcuți, să glumească, să rădă de alții, ca să-și mai uite necazurile, batjocorindu-le pe ale altora.

Mergem mai mult pe jos decât în căruță, să le fie mai ușor cailor, drumeții răd, ne arată cu degetul... „De’ ni-era mai mare rușinea, de rușinea lui moș Luca.”

Era în amurg. Tocmai intrasem în Iași, „pe rohată Păcurari”. Până aici înghițiserăm destule insulte... Dar flăcăul asta neobrăzât i-a întrecut pe toți. El se uită ce se uită la noi, zdrobiți cum eram de oboseală, căluții mergând mai mult în părți decât înainte, și zice tare, în auzul întregii lumi:

— Moșule, ie sama de ține bine, bine telegarii cea, să nu iele vânt; că lașiiul ista-i mare și, Doamne ferește, să nu faci vreo primejdie!...”

Frumos zis, dar afrotu-i afrot. Cât eram de mici, de rușine, ne făcuserăm și mai mici... Ei, ei! Moș Luca?...

„Atât i-a trebuit... câte parastase și panaghii, toate i le-a rădicat!...”

De față fiind, îl auzirăm cu toții:

„- I-auri, măi! Dac-ar ști el, chiolhănosul și ticăitul, de unde-am pornit astă-noapte, s-ar strânge iioarba acasă, n-ar mai dărdăi de-geaba asupra cășiorilor mei! Ș-apoi doar nu vin eu acum întâiași dată la Iași, să-mi dea povăț unul ca dănsul ce rânduală trebuie să păzesc. Patruzecele mâne-sa de golan!...”

Flăcăul se topi. Îl văzurăm cu ochii noștri mistuindu-se pe loc la focul iute al acestei vorbiri, până ce din el nu mai rămase decât un fuor subțire de fum.

E o virtute să îmbraci mila pe care-o produce celor din jur, un altul, ca și rușinea... Ne rușinam de rușinea lui moș Luca; de atelajul său amărât; credeam că acest soi de solidaritate îl va aduce, cât de cât, o mângâiere; când, de fapt, încercam să ne salvăm mândria... Așa se face că i-am propus în cele din urmă să le zică celor care se vor mira de aici înainte „de ce trag caii așa de greu” că aducem de la Ocnă „niște drobi de sare”.

La drept vorbind, Autorul îi făcuse propunerea aceasta fătamică, adresându-i-se de sub toful în care seadam ascunși în căruță, să nu ne vază trecătorii. Altă ofensă! Cu Moș Luca nu-ți merge, -gata să ne ardă peste tot câteva jorđii...

„Din hop în hop, tot înainte prin tăcănil de pe ulitele lașilor, am ajuns într-un târziu, noaptea, în cierul Socolei și am tras căruța sub un plop mare...”

Nu știm dacă acest plop mai există. Plopii, tot tremurând, mult nu trăiesc. El, dacă ar mai fi trăit, ar fi fost un martor credincios...

În jur, numai dascălime, de pretutindeni. Unii tinerei, alții cu „niște târsoage de barbe cât badanalele de mari”.

Așteaptă pe iarba. Ce?... Nici ei nu știu prea bine... părinți, preuți, mireni!... Nu au habar și nu vor avea niciodată că trimisul mult așteptat sosise...

Constantin Toiu
România literară, nr. 49/1989

DIN ARHIVELE SECURITĂȚII

Dumitru luga își lua măsuri de contrafilaj

Strict Secret
Exemplar unic
Ministerul de Interne
Departamentul Securității Statului
Serviciul Independent de Filaj
Nr. 00198325 din 10.XII.1989

Note: (semnătura indescifrabilă)
Către Serviciul 110
Notă privind filajul obiectivului „Iorgu” efectuat în ziua de 9.12.1989 de la ora 5:30 până la ora 23:00
Activitatea obiectivului
La ora 11:15, „Iorgu” a ieșit de la domiciliu, s-a oprit în fața intrării unde a privit circa 2 la persoana care treceau sau staționau, apoi a traversat B-dul Bucureștii Noi și s-a oprit în stația ITB Iuliu.

Comercial „Infrățirea”.
Din magazin „Iorgu” a ieșit imediat, a traversat B-dul Bucureștii Noi și a intrat în Complexul Comercial.
Din complex, „Iorgu” a ieșit imediat fără a cumpăra ceva, a mers pe aleile dintre blocuri, B-dul Gloriei, privind deseori în urma sa, a continuat pe alea din spatele imobilului în care domiciliază și, la ora 11:35, a intrat la adresa nouă din Str. Iuliu nr. 6, sc. C (nu s-a putut stabili apartamentul din motive de conspirativitate).
La ora 11:40, „Iorgu” a ieșit de la adresă, a mers pe aleile dintre blocuri, B-dul Bucureștii Noi, privind atent în jurul ori în urma sa și s-a oprit la intrarea în imobilul în care domiciliază. După ce a privit în direcția din care a venit, precum și la persoanele din jur timp de circa 1’, „Iorgu” a intrat la domiciliu.
La ora 13:50, „Iorgu” a ieșit de la domiciliu împreună cu soția, au mers pe B-dul Bucureștii Noi și au intrat în Complexul

Comercial.
La ora 15:15, „Iorgu” a ieșit din complex, a mers pe B-dul Bucureștii Noi și la ora 15:20 a intrat la domiciliu.
La ora 15:30, „Iorgu” a ieșit având în mână o sacoașă și două cartoane pentru ouă, a mers pe B-dul Bucureștii Noi, a intrat în Complexul Comercial, a lăsat cartoanele pentru ouă soției, apoi a ieșit, a mers pe B-dul Bucureștii Noi și la ora 15:50 a intrat la domiciliu.
La ora 16:10, „Iorgu” a ieșit, a mers pe B-dul Bucureștii Noi și a intrat la Complexul Comercial.
La ora 17:50, „Iorgu” a ieșit împreună cu soția, având în mâini mai multe cumpărături efectuate (ouă, ulei, zahăr), au mers pe B-dul Bucureștii Noi și la ora 18:05 au intrat la domiciliu.
Șef serviciu (semnătura indescifrabilă)
Extras din dosarul de urmărire informativă a lui Dumitru luga, provenit din arhiva CNSAS

ECONOMISEȘTI și CITEȘTI!

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI
O colecție de literatură românească

10,9 LEI

www.jurnalul.ro

Cantile se distribuie la chioșcuri sau cu abonamentul Jurnalul PLUS și Jurnalul cu Carte.

REVOLUȚIILE DE CATIFEA

Noul guvern cehoslovac avea majoritate necomunistă

La 10 decembrie, este anunțată lista guvernului. Pe listă, vechi militanți pentru drepturile omului, Jiri Dienstbier, Petr Miller, Jan Carnogursky. Ultimul fusese eliberat abia cu două săptămâni mai devreme din închisoare. Guvernul are o majoritate necomunistă. Comunistii propun alegeri prezidențiale, sperând impunerea unui candidat propriu și promovarea unei președinții puternice. Candidatul lor era Ladislav Adamec, fostul premier, aureolat de încercarea de a negocia cu liderii Forumului Civic. O manevră de a impune un președinte propriu a încercat și regimul comunist din Ungaria, pentru Imre Pozsgay. Modelul e imprumutat din Polonia, unde generalul Jaruzelski, ca președinte din partea comunistilor, trebuia să arbitreze tranziția puterii. Adamec ar fi fost o garanție pentru cei care părăseau puterea. Forumul Civic refuză ideea. Președintele urma să fie ales chiar de parlamentul reșeit din ultimele alegeri organizate de comunisti. Era un pariu riscant. Dar argumentul era că totul trebuia încheiat în scurt timp, cât entuziasmul și fervoarea mulțimilor erau prezente. Acest factor ar fi împiedicat manevrele din spatele ușilor închise. Or, voiața străzii era clară: „Havel la Hrad!” Era singura soluție acceptată de sutele de mii de oameni care se reuneau zilnic la mitinguri și demonstrații. Fără Havel președinte, mulțimile nu s-ar fi retras și revoluția nu s-ar fi dusă la capăt. Acesta era calculul, și el era corect. O săptămână mai târziu, guvernul cehoslovac și cel austriac elimină restricțiile de la granița comună. Jiri Dienstbier și omologul lui austriac, Alois Mock, se întâlnesc la graniță, pentru a tăia simbolic o bucată din gardul de sârmă ghimpată. Alois Mock făcuse același lucru la 2 mai, împreună cu Gyula Horn, ministrul de externe maghiar. Era încă o breșă în Cortina de Fier. Era și semnul încheierii unei epoci care începuse în februarie 1948. De altfel, situația în Cehoslovacia seamănă izbitor cu anii din perioada imediat următoare încheierii războiului. Nu numai la Praga sau Bratislava, în toată Europa de Est. Numai că sensul evenimentelor era schimbat. Fluxului sovietic îi corespundea, după 40 de ani, un reflux, la fel de puternic. Istoria era reluată de unde fusese intreruptă. Ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat între timp.

Adamec. Disoluția partidului continuă. La sfârșitul anului, la 28 decembrie, Alexander Dubcek, cel care fusese liderul Primăverii de la Praga, este ales președinte al Parlamentului. Există un aranjament în interiorul forțelor democratice pentru distribuția pozițiilor la vârf între Dubcek și Havel. Mai mulți parlamentari, lideri comunisti, persoane compromise s-au retras în prealabil. Locurile sunt preluate provizoriu de personalități ale fostei opoziții. O zi mai târziu, Vaclav Havel este ales președintele Cehoslovaciei. Exercițiul propus de Forumul Civic și „Publicul împotriva violenței” a reușit. Parlamentul ales sub regimul care tocmai dispăruse l-a ales pe cel mai radical adversar al său. Și cel mai pasnic. Un dramaturg, un filozof, un moralist. Este simbolul acestei revoluții complet atipice. Cardinalul Frantisek Tomasek oficializa o slujbă pentru a consacra evenimentul. Anul începuse pentru Havel cu o arestare pe stradă și o condamnare. Acum era președinte după o „revoluție de catifea”, pasnică, fără victime. În mesajul de Anul Nou, Vaclav Havel, președintele democrat, spune: „Presupun că nu mi-ati oferit acest birou pentru a perpetua aceleași minciuni”. Havel se referea la propaganda vechiului regim cu privire la cât de fericiți erau cehoslovacii sub comunism și cât pește de cap de locuitor se producea. „Țara noastră nu este înfloritoare”, a spus Havel, fidel principiului său – a trăi în adevăr. „Am distrus pământurile, râurile și pădurile oferite nouă de strămoși (...). Dar cel mai grav este că trăim într-un mediu cât se poate de poluant. Am ajuns bolnavi pe plan moral deoarece nu spunem ceea ce gândim. Am învățat să nu credem în nimic, să ne ignorăm unii pe alții și să ne gândim numai la noi înșine.” Havel marca astfel dimensiunea esențială a revoluției oferite nouă de strămoși (...). Dar cel mai grav este că trăim într-un mediu cât se poate de poluant. Am ajuns bolnavi pe plan moral deoarece nu spunem ceea ce gândim. Am învățat să nu credem în nimic, să ne ignorăm unii pe alții și să ne gândim numai la noi înșine.”

Havel marca astfel dimensiunea esențială a revoluției oferite nouă de strămoși (...). Dar cel mai grav este că trăim într-un mediu cât se poate de poluant. Am ajuns bolnavi pe plan moral deoarece nu spunem ceea ce gândim. Am învățat să nu credem în nimic, să ne ignorăm unii pe alții și să ne gândim numai la noi înșine.”

Stelian Tănase, Din volumul: „Istoria căderii regimurilor comuniste”, București, Humanitas, 2009, p. 253-254

AICI RADIO EUROPA LIBERĂ!

UN UNIVERSER KAFKIAN

În prima săptămână a lui decembrie 1989, Radio Europa Liberă difuza cea de-a doua parte a scrisorii pe care un student din România o trimisese la redacția de la München la sfârșitul lui noiembrie.

„Duminică trecută am transmis prima parte a scrisorii lui Ion Rădoi, student la academia de studii economice din București. Trebuie să spun că aceasta este una dintre scrisorile care ne dau cel mai mult de gândit. Ea este caracterizată în primul rând prin sinceritate, curaj și o minunată îmbinare între reflecție critică și angajament moral și religios în căutarea consecvență a căilor renașterii României.

Ascultați acum a doua parte a scrisorii tânărului student român Ion Rădoi, în lectura lui Ștefan Pisoschi. «Am avut cu câțiva ani în urmă o discuție cu un miner din Valea Jiului. Am rămas surprins în urma afirmației acestuia (mai târziu aveam să înțeleg că este într-adevăr întemeiată): Noi minerii, toți muncitorii de fapt, degeaba ne revoltăm căci nu știm ce să mai cerem. La toate acuzele și cererile noastre ei găseseră argumente împotriva, scuze, amănări, justificări prin atâtea și atâtea motive. Ar trebui să ne îndrumăm intelectualii. Și voi studenții ar trebui să ne ajuteți.»

Conducătorii grevelor de atunci au fost, după terminarea protestului, atât de ușor dați dispăruți, deși îmi aduc bine aminte de cuvintele lor (am fost pe Valea Jiului în acele zile, dintr-o coincidență fericită, fără a participa la manifestație – aveam doar 12 ani). Spuneau: «Nimeni nu se va atinge de capetele celor ce ne conduc!» Și totuși, aceștia au murit. Și mai mult, Ceaușescu a fost făcut și «Miner de onoare».

Cu toate acestea e foarte clar, că intelectualitatea și studențimea trebuie să se alieze cu cei care protestează. Istoria a dovedit de nenumărate ori că de necesară este o astfel de alianță. Dar ea nu s-a făcut la noi în anii comunismului, nici la Petrosani, nici la manifestațiile de la Brașov. Deși greva de la Motru a durat aproape o lună de zile (dacă nu mă înșel) deși manifestațiile de la Brașov au izbucnit violente, nu s-a găsit nimeni acolo, să oprească furia mulțimii și să propună de exemplu înființarea unui sindicat sau a unei alte organizații. Rezultatele au fost de moment, iar consecințele crude pentru cei ce au căzut victime. Nu s-a găsit nimeni dintre ingineri, tehnicieni, muncitori să îndrume protestul, să unească forțele spre un protest organizat și prin această durabil. Se știe că țara are destul intelectual, că deși numărul adevăraților intelectuali, specialiști și în viziunea noastră, dătorii condițiilor materiale ale sistemului de pregătire și învățământ – și ale sistemului de coninteresare, s-ar fi găsit persoane ce ar fi putut orienta forțele declanșate către un protest constructiv, ar fi putut susține, funda revindicările (celor ce s-au revoltat), în fața armatei de specialiști de care dispune regimul. Și totuși nimeni, nimeni nu a intervenit în acest sens.

Oare mai e de acceptat acest mod de a trăi, în ascundere, pasivitate? Desigur, s-ar putea spune: suntem după 40 de ani de comunism forțat. Doctrina a fost clară: «dezbină și cucerește». Tocmai când așteptam o Românie nouă, a venit acest potop, bravii noștri oameni au murit în pușcărie, iar cei ce au rămas sunt obligați să tacă. Da, așa este, însă cât timp ne mai putem dezvinovați cu astfel de afirmații? Acestea erau perfect valabile în anii '65, după ce țara

Prin scrisorile la Radio Europa Liberă, studenții protestau față de atmosfera de minciună în care trăiau FOTO: Arhivele Naționale

trecuse prin obsedantul deceniu. Acum însă aceste scuze își pierd valoarea (deși, deceniul acesta nu e mult mai puțin obsedant). Intelectualitatea și studențimea sunt acum în condiția mizerabilă a supusului, frustrat de elementalitatea la care ar avea în mod natural dreptul.

Excepțând pe cei ce au acceptat compromisul, este clară sărăcia și deziluzia ce domnește în rândul acestor categorii sociale. Umilinta de zi cu zi în fața celor puternici ideologic, dezgustul și lipsa de sens datorată unui sistem de contraselecție, dublarea în fața unei realități impuse – pe de-o parte cel ce trebuie să se supună, pe de altă parte sinele ce nu acceptă? Și apoi lupta extremă dintre ele, condiția periferică în inferioritatea deciziilor, în aprecierea făcută de cei bine ancoreți în conceptul falsificat, conflict interior între (pe de-o parte) acceptarea unui compromis cu speranța găsirii unei soluții viitoare, cu speranța păstrării integrității morale, a scopului vieții, a bogăției interioare ce avem datorită și o păstrăm, dar și o-o fructificăm, și, pe de altă parte, acest aici, acest acum, ce impune nu o sinucidere intelectuală – care e într-adevăr un pericol și o greșală, dacă ea se înfăptuiește – ci un sacrificiu spiritual pentru semenii, un sacrificiu imediat, în cazul nostru.

Nemaivorbind de situația materială subumană în care trăiește intelectualul și studențimea română, situație inferioară tuturor celorlalte ale diferitelor categorii. Rolul nu este nici pe departe acesta. Gândirea și puterea, viața, continuarea harului, supremația omului față de natură și nu rolul de mizerie ce i se conferă în societatea noastră. Am putea spune că ne-am aflat sub trei dictaturi: cea care altă dată a stăpânit țara din afară, a doua cea care o stăpânește astăzi dinăuntru, a treia, cea care e și mai periculoasă poate, care duce la decreștinare, la lupta firesc, cu natura, cu normalul, cu evidența. E vorba, desigur, de dictatura memoriei afectate de oroare, a inchiuzitorului imaginat, a bolii, a morții, a inerției, asupra refugului, asupra interiorului. Și acesta este desigur ultimul moment, dar și cel

mai periculos deoarece învierea e periclitată. Formele sunt vizibile oriunde: apatia, suferința, reducția la nimic, inhibiția totală, privirile goale, anchilozarea sufletească, moartea. Un universer kafkian, o crimă absolută asupra demnității umane, o injugare a individului la condiția nefastă de simplu spectator al unor realități asupra cărora ar avea dreptul să decidă.

E de fapt un fenomen ce se manifestă peste tot în societatea noastră. Așa se întâmplă desigur când carnelul roșu, afiliera ideologică la dreptele unui partid întrece totul: dogmele, egalitate, o negare a vieții, a lui Dumnezeu, a omului însuși.

Și mai mult intelectualii sunt făcuți adesea responsabili de afilierea la acest partid și de pasivitatea (pană de curând, desigur, înainte de a se auzi câteva voci importante în protestul împotriva regimului). Prin natură, intelectualitatea e înzestrată cu o capacitate peste medie și de aceea are și responsabilități de a conduce această medie.

Se mai poate îndura umilinta din partea acestui regim anarhic? Ce sunt oare copiii voștri și așa destul de chinuți și ei, când văd umilții, deziluzionați? Ce lume, ce viață le lăsați lor? Uitați-vă la urmașii voștri – studenții. Cum se bucură ei de viața luminoasă și prosperă a comunismului?

Prin sărăcie, dezinteres, lipsă de sens, de tel, foame, boală, degradare. Iată cât de mult ne-a costat o idee falsă, dogmatismul, faptul că am acceptat totuși un sistem impus, și puterea, viața, continuarea harului, supremația omului față de natură și nu rolul de mizerie ce i se conferă în societatea noastră. Am putea spune că ne-am aflat sub trei dictaturi: cea care altă dată a stăpânit țara din afară, a doua cea care o stăpânește astăzi dinăuntru, a treia, cea care e și mai periculoasă poate, care duce la decreștinare, la lupta firesc, cu natura, cu normalul, cu evidența. E vorba, desigur, de dictatura memoriei afectate de oroare, a inchiuzitorului imaginat, a bolii, a morții, a inerției, asupra refugului, asupra interiorului. Și acesta este desigur ultimul moment, dar și cel

tuturor vor aduce pe Hristos în preajmă. Vă rugăm în genunchi, vă rugăm, mai dați-o o șansă să se nască. Aș vrea să mă adresez acum celor ce fac parte dintr-un motiv sau altul din organele puterii de stat, mai ales aceluia dintre ei ce mai au o fărâșă de conștiință, un strop de mobilitate, o umbră măcar a autorității morale supreme, un gram de putere de a discerne între bine și rău, între lume și Dumnezeu, între legea pământească și cea supremă; care mai au dincolo de întunecarea și rigiditatea minții o emoție, un cuvânt propriu, un regret, o speranță. E oare atât de greu de înțeles pentru voi că slujii unui inamic al poporului vostru? Că ar trebui să apărați poporul de furie unui regim și nu invers. Oare copiii voștri nu vă vor acuza atitudinea? În fața propriului suflet, în fața lui Dumnezeu mai puteți sta senini și nevinovați? Credeți că totul e aici și acum, că indiferent dacă istoria vă va pedepsi sau nu voi ați realizat ceva în această viață? Poporul așteaptă de la voi dreptate, fapt pentru care sunteți plătiți de el și nu de un regim politic. Securitatea ce voi i-o dați, este de fapt teroarea.

Zilele până la schimbarea situației politice la noi sunt numărate. Timpul unei adevărate revoluții pașnice române e aproape. Timpul când vom refuza să mai fim sclavi, să nu mai trăim în această închisoare și nu într-o țară liberă, acest timp se întrevăde de sufletul fiecărui suferind. Lucrați, vă rugăm, pentru a ne apăra. Legea care niciodată nu a fost absolut corectă și care acum, la noi, a devenit din multe privințe antilege nu vă justifică acțiunile crude, oroarele, pasivitatea, fuga, ascunderea de realitate. Căința e ultima cale pentru noi, mai ales pentru voi cei fără milă. Este neindoielnic că printre voi există încă oameni, există încă bunătate, respect, teamă de Dumnezeu, credință. Fiți alături de noi, de ce obidiți, întoarceți-vă la credința cea bună, vă rugăm ca pe părinți sau pe frați.

Fiți aproapele nostru.”
Arhiva Open Society (Budapesta), Institutul de Cercetare al Radio Europa Liberă, secția română

anunțuri

CERERI ȘI OFERTE DE SERVICIU
CIPCCTI – UCFCOM, Calea Plevnei numărul 46, Sectorul 1, încadrează prin concurs 1 prezentator modele pentru bărbați, confecționeri îmbrăcăminte femei și bărbați, cu categoriile 3-6. Solicitanții vor avea domiciliul stabil în București.
Spitalul Clinic Giulești încadrează conform Legii 12/1971, dactilografe și paznic de noapte (bărbat).

VÂNZĂRI
Vând Dacia 1300, pentru dezmembrat plus ușă față și spate stânga cu oblon și geam lateral spate Break + aerotermă auto.
Vând apartament liber în vile, încălzire gaze, zona Cotroceni.
Vând mașină tricotat Simak DX, 4000 mașină Dacia Break în garanție.
Vând convenabil contract apartament două camere, decomandate, metrou Titan, prin schimb garsonieră, sau apartament chirie.

tv 10 decembrie 1989

- 11:30 Lumea copiilor
- Învățătura – înaltă îndatorire patriotică. Reportaj
- Amintiri din copilărie. Rubrică dedicată centenarului „Ion Creangă”
- Șoimii patriei
- Desene animate
- Telefilmoteca de ghiozdan
- Un salt spre marea performanță
- Producția a stuiourilor sovietice
- Ultimul episod
- 12:25 Sub tricolor, la datorie!
- 12:40 Viața satului
- Congresul al XIV-lea al partidului – Congresul marilor impliniri socialiste
- Actualitatea în agricultură
- 13:00 Telex
- 13:05 Album duminical
- Concert de prânz cu o formație condusă de Petre Vasilescu
- Moment poetic
- Vacanță la Călimănești, Căciulata. Reportaj de Dan Cojocaru
- Desene animate
- Muzică ușoară cu: Stela Enache, Loredana Groza, Jean Păunescu
- Teatru scurt: „Un sfârșit fericit”, după o schiță de A.P. Cehov
- Farmecul dansului cu: Cristina Teodorescu-Palade și Ștefan Bănică, prim-soliști ai Operei Române din București
- Telesport
- Mari comici ai ecranului Micro-recital de muzică ușoară cu: Ileana Șipoteanu și Gabriel Dorobanțu
- Sevența telespectatorului
- 15:00 Închiderea programului
- 19:00 Telex
- 19:00 Telex
- 19:00 Telex
- 19:00 Telex
- 19:20 Cântarea României
- 20:25 Film artistic
- O persoană de încredere
- 21:50 Telex
- 22:00 Închiderea programului

vremea

Vremea a fost rece, geroasă dimineața și noaptea în cea mai mare parte a țării. Cerul a fost variabil, mai mult senin. Înnoirări mai pronunțate au fost produse în regiunile nordice unde, îndeosebi în a doua parte a intervalului, pe alocuri, a nins. Vântul a suflat slab până la moderat. Temperaturile: Maxima a fost cuprinsă, în general, între minus 7 și plus 3 grade, iar cea minimă între minus 14 și minus 4 grade, mai coborâtă în depresiuni. Dimineața a fost ceață cu depunere de chicuri îndeosebi în vestul și sud-vestul țării.

În București vremea a fost rece, geroasă, dimineața și noaptea. Cerul a fost variabil, mai mult senin. Temperatura maximă în jurul valorii de zero grade, iar cea minimă de minus 14 grade – minus 12 grade.

SALUTĂRI DIN... PREDEAL!

Ilustrată difuzată de Poșta Română

amintiri

CARTEA PRIN POȘTĂ
vă găsește la orice adresă

Valurile dorite se procură simplu: expediată o carte poștală pe adresă: Librăria „Cartea prin poștă” – str. Serg. Nujă Ion 8–12, sectorul 6, București.

EMINESCIANA

ORIZONTAL: 1) „În locul lui merit d'n ceri / Hyperion se-ntoarce” (L) – „... cunoaștem pe tine” (L) 2) „Din rude mari împărătești / O prea frumoasă fată. (sg. – L) – „De greul negru vecinicii, / Părinte, mă desleagă” (L) 3) Jumătate de chip – „O, ești frumos, cum numa-n vis / Un inger se arată, /” (fig. – L) 4) „Cum că eu sunt nemuritor. / Și tu ești muritoare? / (L) – Răsunet 5) A tipări – Termen de valabilitate: un an. 6) Început și sfârșit de revedere – Ziua a 15-a din lunile martie, mai, iulie și octombrie din calendarul roman – Drag pe jumătate 7) Și era luna între stele /” (L) 9) „Si s-aruncă fulgerător / Se cufundă în mare; (L) – „Și toată lumea-n ocean / De tine o s-asculte” 10) „Și-n treacă o cuprinse lin / Într-un ungher degrabă /” (L) „Și focul din privire, /” (antonim – L) – Reia-mi al nemuririi nim” 11) „Dar nici nu știu măcar ce-mi ceri, / Dă-mi pace, fugi departe” (L) – Stea de primă mărime în constelația Taurului.

VERTICAL: 1) Un cer de stele dedesupt, / Deasupra-i cer de stele” (L) – „Ei, Cătălin... -i-” (L) 2) „Și căi de mii de ani treceau / Și tot atâtea clipe” (fig. – L) – „Căci toți se nasc spre a muri / și mor spre a se naște” (L) 3) „... să-ți încerci norocul” (L) – „ochii tăi nemiscători” (L) – Poezie lirică. 4) „Ea trebui de el în somn / Aminte să-ți aducă” (L) – „Iar l-așcătă? .. de treabă”

(L) 5) „O, vin, în părul tău bălai / S-anin cununi de stele” (L) 6) „Și pentru cine vrei să mori? / întoarce-te-ndreaptă / Spre-acel pământ rătăcitor / Și vezi ce te așteaptă” (L) – Se găsește în eseu: „Un soare de s-ar stinge-n cer / S-aprindă iarăși soare” (L) 7) „Și lumea... o lasă!.. (L) – Un paj ce poartă pas cu pas / A-mpărătesei rochii” 8) „Dacă nu știi țîi-ăș arăra / Din bob în bob amorul” (L) – Să răzi mai bine și să-mi dai / O gaură, numai mie” (L) 9) „Luceafărul” (gen literar – fem) ? Povestit. 10) „Ci eu în lumea mea mă simt / Nemuritor și rece” (L) – „Dac-o fi eu sau altul?” 11) Vârf în munții Rodnei – „El vine trist și gânditor / Și palid e la față! /” (L) – versuri din poezia „Luceafărul” de Mihai Eminescu

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
11										

Milcovul, 1989

REVOLUȚIILE DE CATIFEA

Walesa în vizită oficială la Paris

După întâlnirea cu Margaret Thatcher, o altă vizită duce la re-cunoașterea importantei sindicatului Solidarosc. La 10 decembrie, liderul său Lech Walesa face, însoțit de câțiva dintre consilierii, o vizită în Franța. Deși în Polonia oficialitățile îl consideră o „simplă persoană particulară”, primirea care i se face este cea rezervată șefilor de state. Este un semnal clar trimis regimului de la Varșovia.

Este prima vizită în străinătate a liderului Solidarosc după 13 decembrie 1981. Dacă Jaruzelski, Rakowski și Kiszcak mai aveau unele iluzii în ce privește regimul de la Varșovia, ele s-au năruit. Walesa este tratat ca un om de stat, în vreme ce în Polonia este aproape zilnic ținta campaniilor presei oficiale. Liderii Solidarosc, odată întorși acasă, constată o schimbare în raportul între autorități și opoziție. Un alt aspect al vizitei este descris de Bronislaw Geremek, membru al delegației. „Nu voi uita niciodată discuția cu Saharov și momentul foarte special în care, în

timpul conferinței de presă ce precedea sfârșitul călătoriei, Lev Timofeev a declarat că, fără Solidarosc, n-ar fi existat Gorbaciov și Suharov la Paris. Nu uitați că, în acel moment, nu se știa încă nimic despre evoluția evenimentelor! Nu știam ce se întâmpla cu adevărat în Polonia și nici ce se va întâmpla în Europa de Est (...). Pentru mine, anul 1989 a început tocmai la Paris, la jumătatea lui decembrie 1988. Pe restroika lui Gorbaciov nu ar fi existat fără Solidarosc. Lunile următoare vor lungi dramatic lista lucrurilor care nu ar fi avut loc fără Solidarosc poloneză.”

Decizia autorităților de a negocia e determinată de criza internă, de iminența unor proteste sociale de proporții, dar și de radicalizarea reformelor în URSS. Înainte de sfârșitul anului, evenimentele care duc la începerea mesei rotunde se accelerează.

Stelian Tănase, Din volumul: Istoria căderii regimurilor comuniste, București, Humanitas, 2009, p. 167